

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).15

Корякіна І.В.
кандидат педагогічних наук, доцент
завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Глухівський національний педагогічний університет імені О. Довженка
Ковальчук А.А.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського
Швець О.П.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
доцент кафедри фізичного виховання
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського
Дяченко А.А.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Більшість фахівців рекомендують як альтернативу традиційним підходам до фізичного виховання дошкільників, застосовувати новітні педагогічні технології, серед яких перевагу надають різним фітнес-напрямам, зокрема, степ-аеробіці, фітбол-аеробіці, аква-аеробіці, використанню в навчально-виховному процесі сучасних мультимедійних засобів, інноваційних методик тощо. Мета дослідження – окреслити основні рекомендації майбутнім вихователям щодо впровадження новітніх технологій з фізичного виховання дітей дошкільного віку. У процесі фізичного виховання з дошкільнятами педагог повинен вирішувати освітні, оздоровчі та виховні завдання. Серед основних рекомендацій майбутнім вихователям до впровадження новітніх технологій з фізичного виховання під час фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку варто відзначити доцільність підбору цікавого музичного супроводу й інвентарю, використання ігрової форми, сюжетної спрямованості, мультимедійних засобів, уникнення монотонності.

Ключові слова: дошкільний вік, вихователь, фізкультурна діяльність, фітбол-аеробіка, степ-аеробіка, туризм, мультимедійні засоби.

Корякіна І.В., Ковальчук А.А., Швець О.П., Дяченко А.А. Подготовка будущих воспитателей к новым технологиям с физического воспитания. Большинство специалистов рекомендуют в качестве альтернативы традиционным подходам к физическому воспитанию дошкольников, применяют новые педагогические технологии, среди которых предпочтение отдается различным фитнес-направлениям, в частности, степ-аэробике, фитбол-аэробике, аква-аэробике, использованию в учебно-воспитательном процессе современных мультимедийных средств, инновационных методик и тому подобное. Цель исследования – определить основные рекомендации будущим воспитателям по внедрению новых технологий по физическому воспитанию детей дошкольного возраста. В процессе физического воспитания с дошкольниками педагог должен решать образовательные, оздоровительные и воспитательные задачи. Среди основных рекомендаций будущим воспитателям к внедрению новых технологий по физическому воспитанию во время физкультурно-оздоровительной работы с детьми дошкольного возраста следует отметить целесообразность подбора интересного музыкального сопровождения и инвентаря, использование игровой формы, сюжетной направленности, мультимедийных средств, избегать монотонности.

Ключевые слова: дошкольный возраст, воспитатель, физкультурная деятельность, фитбол-аэробика, степ-аэробика, туризм, мультимедийные средства.

Koriakina I.V., Kovalchuk A.A., Shvets O.P., Dyachenco A.A. Preparation of future teachers for the modern technologies in physical education. Most experts recommend as an alternative to traditional approaches to physical education of preschoolers, to use the modern pedagogical technologies, among which preference is given to various fitness directions, in particular, step aerobics, fitball aerobics, aqua aerobics, the use of modern multimedia in the educational process, innovative methods, etc. The purpose of the study is to substantiate the main recommendations of implementation the modern pedagogical technologies in physical education of preschool children for future teachers. In the process of physical education with preschoolers, the teacher must solve educational and health tasks. For the health effects of fitball-aerobics on the body of preschool children, the teacher must follow the basic principles of physical education, select the optimal characteristics of the equipment (size, color, elasticity of fitballs) taking into account the age of children, rationally dose the load. One of the promising health technologies for the development of motor skills of older preschoolers is step aerobics. Particular attention should be paid to the selection of musical accompaniment, use the game form of step aerobics, imitation exercises, select different forms for classes, etc., taking into account the age of children. In the process of tourism, it is important to interest children in the use of new equipment for them, a certain story (for example, treasure hunt), the use of interactive methods, game forms and more. To solve educational tasks, focus attention of preschoolers to the need for mutual assistance, discipline, courage, and so on. The outlined recommendations should be used in the

process of preparing future teachers for the implementation the modern pedagogical technologies in physical education with preschool children.

Key words: *preschool age, teacher, physical culture activity, fitball-aerobics, step aerobics, tourism, multimedia means.*

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значення ланки дошкільної освіти в національній освітній системі не можна переоцінити, адже саме з перших років життя дитини до школи закладається фундамент її здоров'я, рухових навичок і якостей, рис характеру, нормального фізичного розвитку [1, с. 29; 8, с. 176]. З огляду на це, на плечі вихователя покладається великий обсяг завдань, серед яких одне з важливих місць займає фізичне виховання дошкільнят. Підтвердженням цьому є перелік фахових компетентностей фахівця дошкільної освіти, визначений затвердженням у 2019 році Стандартом вищої світи України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта [7, с. 9], у якому серед інших передбачається формування у майбутніх вихователів здатності здійснювати фізичний розвиток, корекцію та зміцнення здоров'я дошкільнят засобами фізичних вправ і рухової активності. Це, в свою чергу, передбачає вирішення вихователем у процесі фізичного виховання дошкільнят оздоровчих, освітніх і виховних завдань.

Висвітленню основних положень системи фізичного виховання дітей дошкільного віку присвячений великий обсяг як фундаментальних робіт з теорії і методики фізичного виховання [8, с. 176-180; 9, с. 21-76, 11, с. 157-168], так і спеціалізованих вузькоспрямованих праць [1, 13, 17]. Однак, зважаючи на сучасні темпи розвитку суспільства, більшість фахівців рекомендують як альтернативу традиційним підходам до фізичного виховання дошкільників, застосовувати новітні педагогічні технології, серед яких перевагу надають різним фітнес-напрямам, зокрема, степ-аеробіці, фітбол-аеробіці, аква-аеробіці, використанню в навчально-виховному процесі сучасних мультимедійних засобів, інноваційних методик тощо [5, 6, 10, 15, 16 та ін.]. У зв'язку з цим, актуальним є вивчення проблеми підготовки майбутніх вихователів до впровадження новітніх технологій у процес фізичного виховання дітей дошкільного віку, про що свідчить значний науковий доробок з окресленого напрямку [2, 3, 14 та ін.].

Зважаючи на все вищевикладене, потребують узагальнення та систематизації науково-методичні підходи до фізичного виховання дошкільників з використанням новітніх технологій для окреслення основних рекомендацій щодо підготовки майбутніх вихователів.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мета дослідження – окреслити основні рекомендації майбутнім вихователям щодо впровадження новітніх технологій з фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вихователь дошкільного закладу – є фахівцем широкого профілю, педагогом-універсалом, який допомагає дітям пройти першу освітню сходинку та серед іншого здійснює фізичне виховання дошкільнят. Підготовка вихователів до майбутньої фізкультурної діяльності з дітьми дошкільного віку та формування в них належних фахових компетентностей забезпечується відповідними освітніми компонентами, що передбачено освітньо-професійними програмами. Разом з тим, враховуючи сучасні тенденції розвитку суспільства, в процес підготовки вихователів до фізкультурної діяльності важливо окрім основних положень теорії і методики фізичного виховання дошкільників (завдання, принципи, засоби, методи, прийоми, форми тощо) включати також методику впровадження в процес фізичного виховання дітей дошкільного віку актуальних новітніх технологій у комплексі або як альтернативу традиційним підходам.

У процесі фізичного виховання з дошкільниками педагог повинен вирішувати освітні, оздоровчі та виховні завдання [8, 9 та ін.]. Беручи до уваги інтенсивність, неоднорідність і нерівномірність розвитку дітей дошкільного віку, особливого значення набуває вирішення вихователем оздоровчих завдань (зміцнення здоров'я, загартування організму, підвищення рівня фізичної працездатності тощо). Зокрема, для корекційно-оздоровчої роботи з дітьми старшого дошкільного віку Н.О. Хлус [10] рекомендує використовувати в процесі фізичного виховання засоби фітбол-аеробіки. Авторка відзначає позитивний вплив таких занять на серцево-судинну та дихальну системи організму дітей, а також опорно-руховий апарат. Для оздоровчого впливу занять фітбол-аеробікою на організм дітей дошкільного віку, вихователь повинен дотримуватися основних принципів фізичного виховання, підібрати оптимальні характеристики інвентарю (розмір, колір, пружність фітболів) з урахуванням віку дітей, раціонально дозувати навантаження.

Вирішення освітніх завдань у процесі фізичного виховання з дошкільниками передбачає формування в них життєвоважливих прикладних умінь і навичок (ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання, ловля тощо), уявлення про користь занять фізичною культурою, гігієнічні правила [1, 8]. Зокрема, серед перспективних здоров'язбережувальних технологій розвитку рухових якостей старших дошкільнят Л.Є. Цюкало, Н.О. Хлус [12] називають степ-аеробіку. Автори підкреслюють сукупний позитивний ефект від занять щодо формування в дітей почуття ритму, навичок ходьби і стрибків, рівноваги. Важливо пам'ятати, що діти дошкільного віку характеризуються допитливістю, але швидко втрачають інтерес при монотонних видах діяльності [1, 17]. З огляду на це, особливу увагу слід приділяти підбору музичного супроводу, використовувати ігрову форму занять степ-аеробікою, імітаційні вправи, підбирати різні сюжети до занять тощо з урахуванням вікових особливостей дітей.

Широкий вибір можливостей для вирішення освітніх завдань у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку надає використання мультимедійної апаратури (мультимедійний комплекс у складі проектора, дошки, комп'ютера). Підбір відповідного інтерактивного контенту допоможе в ігровій формі сприяти розвитку в дітей уваги (наприклад, «зловити» пташок певного кольору, що стрибають на гілках, при цьому на мультимедійну дошку проектується відповідне зображення з комп'ютера), формуванню навичок стрибків (наприклад, стрибки в кільця, що хаотично з'являються на підлозі, проектуючи відповідне зображення) та багато інших подібних варіантів.

У процесі фізичного виховання дошкільнят педагогом вирішуються також виховні завдання, що полягають у

формуванні в дітей позитивних морально-вольових якостей, сприянні розумовому, естетичному та трудовому вихованню [1, 8]. Тут серед новітніх підходів автори пропонують використання туризму в процесі фізичного виховання дошкільнят, туристичних прогулянок на свіжому повітрі [4], образно-сюжетні ігри [1] тощо. В процесі занять туризмом дітей важливо зацікавити застосуванням нового для них інвентарю, певним сюжетом (наприклад, пошук скарбів), використанням інтерактивних методів, ігрових форм тощо. Для вирішення виховних завдань звертати увагу дошкільнят на необхідність взаємодопомоги, дисциплінованості, сміливості тощо.

Окреслені рекомендації доцільно застосовувати в процесі підготовки майбутніх вихователів до впровадження новітніх технологій з фізичного виховання під час фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку.

Висновки. 1. Аналіз доступної літератури показав, що в процесі підготовки майбутніх вихователів поряд із вивченням основних положень теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку, важливо здійснювати підготовку до впровадження новітніх технологій з фізичного виховання під час фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільнятами.

2. Вирішення оздоровчих, освітніх і виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку доцільно здійснювати з використанням таких перспективних фізкультурно-оздоровчих новітніх технологій як степ-аеробіка, фітбол-аеробіка, аква-аеробіка, туризм тощо.

3. Серед основних рекомендацій майбутнім вихователям до впровадження новітніх технологій з фізичного виховання під час фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку варто відзначити доцільність підбору цікавого музичного супроводу й інвентарю, використання ігрової форми, сюжетної спрямованості, мультимедійних засобів, уникнення монотонності.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у вивченні ефективності впровадження новітніх технологій з фізичного виховання в навчально-виховний процес дітей дошкільного віку.

Література

1. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 428 с.
2. Журавель В.В. Професійна підготовка студентів до впровадження оздоровчих інноваційних технологій в практику роботи ДНЗ / В.В. Журавель // Вісник Інституту розвитку дитини. – Київ. – 2012. – Вип. 24. – С.68-73.
3. Листопад О. А. Підготовка майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти / О. А. Листопад // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – № 2. – С. 183-189.
4. Огірко І. Особливості занять із туризму як засобу фізичного виховання дошкільнят / І. Огірко, С. Похмурська // Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society. – 2017. – № 2. – С. 203-209.
5. Петренко Г.В. Сучасні технології у здоров'яорієнтованому фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку / Г.В. Петренко // Наука і освіта. – 2013. – № 4. – С. 169-171.
6. Потужній О. В. Сучасні оздоровчі технології в дошкільному навчальному закладі / О. В. Потужній // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – 2015. – Вип. 8. – С. 288-293.
7. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf>
8. Теория и методика физического воспитания / под ред. Б.А. Ашмарина. – М.: Просвещение, 1990. – 288 с
9. Теория и методика физического воспитания / под ред. Т.Ю. Круцевич. – Методика физического воспитания различных групп населения. Том 2. – Киев: Олимпийская литература, 2003. – 392 с.
10. Хлус Н. О. Використання фітбол-аеробіки в корекційно-оздоровчій роботі з дітьми старшого дошкільного віку / Н.О. Хлус // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. – Вип. 3К (97). – С. 578-581.
11. Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Ж.К. Холодов, В.С. Кузнецов. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 480 с.
12. Цюкало Л.Є. Вплив здоров'язбережувальної технології степ-аеробіки на фізичну підготовленість дітей старшого дошкільного віку / Л.Є. Цюкало, Н.О. Хлус // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – 2017. – Вип. 147 (1). – С. 229-232.
13. Шебеко В.Н. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / В.Н. Шебеко. – 2-е изд. – Минск: Выш. шк., 2013. – 288 с.
14. Brian A. Preschool Teachers' Preparedness for Knowing, Enabling, and Meeting the Active Start Guidelines for Physical Activity / A. Brian, A. Pennell, R. Sacko, M. Schenkelburg // Journal of Motor Learning and Development. – 2018. Vol. 6(2). PP. 333-344.
15. Futorny S. Modern technologies used in the process of physical education and rehabilitation for violations of posture and flat feet in children of older preschool age / S. Futorny, N. Nosova, T. Kolomiets // Slobozhanskyi herald of science and sport. – 2017. – № 5 (61). – PP. 28-32.
16. Gülsoy V.G.B. Technology use in preschool education: a systematic mapping study / V.G.B. Gülsoy, S. Sezgin, N.S. Çirak, A. Ulutaş // Proceedings of EDULEARN 17 Conference 3rd-5th July 2017, Barcelona, Spain. – PP. 3405-3414.
17. Stork S. Physical Education in Early Childhood / S. Stork, S. Sanders // The Elementary School Journal. – 2018. – Vol. 108 (3). – PP. 197-206. doi:10.1086/529102.

References

1. Vilchkovskiy, E.S., & Kurok, O.I. (2008). *Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya ditey doshkil'noho viku: Navch. posib.* [Theory and methods of physical education of preschool children: a tutorial], Sumy: VTD «Universytet-s'ka knyha», 428 p. (in Ukrainian)
2. Zhuravel, V.V. (2012). *Profesiyna pidhotovka studentiv do vprovadzhennya ozdorovchykh innovatsiynykh tekhnolohiy v praktyku roboty DNZ* [Professional preparation of students for the introduction of health-improving innovative technologies in the practice of secondary schools]. *Visnyk Instytutu rozvytku dytyny*, 24, 68-73. (in Ukrainian)
3. Lystopad, O. A. (2019). *Pidhotovka maybutnikh vykhovateliv do vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy v zakladakh doshkil'noyi osvity* [Preparation of future educators for the use of innovative technologies in preschool education institutions]. *Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu imeni V.O. Sukhomlyns'koho. Seriya: Pedahohichni nauky*, 2, 183-189. (in Ukrainian)
4. Ohirko, I., & Pokhmurska, S. (2017). *Osoblyvosti zanyat' iz turyzmu yak zasobu fizychnoho vykhovannya doshkil'nyat* [Peculiarities of tourism classes as a means of physical education of preschool children]. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*, 2, 203-209. (in Ukrainian)
5. Petrenko, H.V. (2013). *Suchasni tekhnolohiyi u zdorov'yaorientovanomu fizychnomu vykhovanni ditey starshoho doshkil'noho viku* [Modern technologies in health-oriented physical education of children of senior preschool age]. *Nauka i osvita*, 4, 169-171. (in Ukrainian)
6. Potuzhnui, O.V. (2015). *Suchasni ozdorovchi tekhnolohiyi v doshkil'nomu navchal'nomu zakladi* [Modern health technologies in a preschool educational institution]. *Visnyk Kam'yanets'-Podil'skoho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka. Fizyчне vykhovannya, sport i zdorov'ya lyudyny*, 8, 288-293. (in Ukrainian)
7. *Standart vyshchoyi osvity Ukrayiny za spetsial'nistyu 012 «Doshkil'na osvita» haluzi znan' 01 Osvita/Pedahohika dlya pershoho (bakalavrs'koho) rivnya vyshchoyi osvity: Elektronnyy resurs* [Standard of higher education of Ukraine in the specialty 012 "Preschool education" in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy for the first (bachelor's) level of higher education: Electronic resource]. Resource access mode: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf>
8. Ashmarin, B.A. (1990). *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya* [Theory and methodology of physical education], Moscow: Prosveshcheniye, 288 p. (in Russian)
9. Krutsevich, T.Y. (2003). *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya. Metodika fizicheskogo vospitaniya razlichnykh grupp naseleniya* [Theory and methods of physical education. Methods of physical education of different groups], Kyiv, 2003, 391 p. (in Russian)
10. Khlus, N.O. (2018). *Vykorystannya fitbol-aerobiky v korektsiyno-ozdorovchiy roboti z dit'my starshoho doshkil'noho viku* [The use of fitball-aerobics in correctional and health work with children of senior preschool age]. *Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fizychna kul'tura i sport)*, 3K (97), 578-581. (in Ukrainian)
11. Kholodov, Z. K., & Kuznetsov, V. S. (2000). *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya i sporta: Ucheb. posobiye* [Theory and methods of physical education and sport: a tutorial], Moscow: Academy, 480 p. (in Russian)
12. Tsiukalo, L.Ye., & Khlus, N.O. (2017). *Vplyv zdorov'yazberezhuv'al'noyi tekhnolohiyi step-aerobiky na fizychnu pidhotovlenist' ditey starshoho doshkil'noho viku* [Influence of step-aerobics health-preserving technology on physical fitness of children of senior preschool age]. *Visnyk Chernihivs'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky. Fizyčne vykhovannya ta sport*, 147 (1), 229-232. (in Ukrainian)
13. Shebeko, V.N. (2013). *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya detey doshkil'noho vozrasta: 2-ye izd* [Theory and methods of physical education for preschool children]. Minsk: Vysh. shk., 288 p. (in Russian)
14. Brian, A., Pennell, A., Sacko, R., & Schenkelburg, M. (2018). *Preschool Teachers' Preparedness for Knowing, Enabling, and Meeting the Active Start Guidelines for Physical Activity*. *Journal of Motor Learning and Development*, 6(2), 333-344.
15. Futorny, S., Nosova, N., & Kolomiets, T. (2017). *Modern technologies used in the process of physical education and rehabilitation for violations of posture and flat feet in children of older preschool age*. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 5 (61), 28-32.
16. Gülsoy, V.G.B., Sezgin, S., Çırak, N.S., & Ulutaş, A. (2017). *Technology use in preschool education: a systematic mapping study*. *Proceedings of EDULEARN 17 Conference 3rd-5th July 2017, Barcelona, Spain*, 3405-3414.
17. Stork, S., & Sanders, S. (2008). *Physical Education in Early Childhood*. *The Elementary School Journal*, 108(3), 197-206. doi:10.1086/529102.